

02.03

Διαδρομές στην πόλη

Εικονογραφημένο Φύλλο Εργασίας Γλώσσας

Χάρτης • Θηλυκά ουσιαστικά σε -ος • Οικογένεια λέξεων • Προσανατολισμός

Λίγα λόγια για το κείμενο

Ο αστικός χάρτης μάς δείχνει δρόμους, λεωφόρους, σταθμούς και γραμμές μεταφοράς.

Για να τον διαβάσουμε σωστά, παρατηρούμε πρώτα το υπόμνημα και τα σύμβολά του.

Έπειτα βρίσκουμε την αφετηρία, τον προορισμό και την πιο κατάλληλη διαδρομή.

Στο μάθημα αυτό θα μιλήσουμε για:

- α) τα θηλυκά ουσιαστικά σε -ος.
- β) την οικογένεια της λέξης οδός.
- γ) το πώς δίνουμε οδηγίες προσανατολισμού.

Είδος κειμένου:

Αστικός χάρτης με το σχετικό υπόμνημα.

Κύριο θέμα:

Τοπογραφικό σχέδιο μέρους του κέντρου της Αθήνας.

1 ΜΑΘΑΙΝΩ — Θηλυκά ουσιαστικά σε -ος

- Τα θηλυκά ουσιαστικά σε -ος μπορεί να είναι οξύτονα, παροξύτονα ή προπαροξύτονα.
- Παραδείγματα: η οδός, η λεωφόρος, η έρημος.
- Παρόλο που είναι θηλυκά, έχουν τις ίδιες καταλήξεις με αντίστοιχα αρσενικά σε -ος.
- Τα οξύτονα και τα παροξύτονα κρατούν τον τόνο τους. Τα προπαροξύτονα κατεβάζουν τον τόνο στη γενική ενικού και στη γενική και αιτιατική πληθυντικού.

Πτώση	η οδός	η λεωφόρος	η έρημος
Ονομ. εν.	η οδός	η λεωφόρος	η έρημος
Γεν. εν.	της οδού	της λεωφόρου	της ερήμου
Αιτ. εν.	την οδό	τη λεωφόρο	την έρημο
Ονομ. πληθ.	οι οδοί	οι λεωφόροι	οι έρημοι
Γεν. πληθ.	των οδών	των λεωφόρων	των ερήμων
Αιτ. πληθ.	τις οδούς	τις λεωφόρους	τις ερήμους

2 Η οικογένεια της λέξης «οδός»

Παράγωγες λέξεις

οδικός, οδικώς, οδεύω, όδευση

Η «οδός» ως α' συνθετικό

οδηγός, οδοδείκτης, οδοιπόρος, οδοκαθαριστής, οδόστρωμα

Η «οδός» ως β' συνθετικό

άνοδος, είσοδος, έξοδος, κάθοδος, πρόοδος

3 ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ — Οδηγίες προσανατολισμού

Οι οδηγίες προσανατολισμού βοηθούν κάποιον να κινηθεί σωστά και να φτάσει στον προορισμό του.

- 1 Εντοπίζω την αφετηρία και τον προορισμό.
- 2 Μελετώ το υπόμνημα και τα σύμβολα.
- 3 Επιλέγω μέσο μεταφοράς και διαδρομή.
- 4 Περιγράφω τη διαδρομή βήμα βήμα.
- 5 Αναφέρω δρόμους, αποστάσεις και χαρακτηριστικά σημεία.

Γλωσσικά εργαλεία

δεξιά, αριστερά, ευθεία, απέναντι, δίπλα, μετά, ύστερα, στη συνέχεια, στρίψτε, προχωρήστε

Παράδειγμα: Προχωρήστε ευθεία και στρίψτε δεξιά μετά την πλατεία.

02.03 Διαδρομές στην πόλη

Εικονογραφημένο Φύλλο Εργασίας Γλώσσας

ΕΞΑΣΚΟΥΜΑΙ

1. Συμπληρώνω

Συμπλήρωσε την οικογένεια της λέξης «οδός».

ΟΔΟΣ

α' συνθετικό

β' συνθετικό

2. Κλίνω τα ουσιαστικά

Κλίνε τα θηλυκά ουσιαστικά στα κενά.

η λεωφόρος

Ενικός αριθμός

Πληθυντικός αριθμός

Ονομ.

Γεν.

Αιτ.

η έρημος

Ενικός αριθμός

Πληθυντικός αριθμός

Ονομ.

Γεν.

Αιτ.

3. Γράφω τον σωστό τύπο

Συμπλήρωσε με τον σωστό τύπο της λέξης «οδός».

Έστριψα αριστερά στην Σόλωνος και
προχώρησα προς την Ασκληπιοίου. Δεν
άργησα να χαθώ, γιατί όλες οι έμοιαζαν
ίδιες. Άλλωστε και οι πινακίδες που έλεγαν τα
ονόματα των έλειπαν. Ευτυχώς βρέθηκε
ένας περαστικός και μου εξήγησε πως η
που έψαχνα ήταν η αμέσως επόμενη.

4. Βρίσκω τη λέξη

Διάλεξε από τις λέξεις: αφετηρία, τέρμα, στάση, σταθμός, γραμμή, αστικός.

- ☐ = το σημείο από όπου ξεκινά σε τακτά διαστήματα ένα μεταφορικό μέσο
- ☐ = αυτός που έχει σχέση με την πόλη
- ☐ = το καθορισμένο δρομολόγιο μεταφορικού μέσου
- ☐ = το μέρος όπου σταθμεύει ένα μέσο μαζικής μεταφοράς για να επιβιβάσει ή να αποβιβάσει επιβάτες
- ☐ = το να σταθεί για λίγο ένα όχημα κάπου, χωρίς να βγει ο οδηγός του
- ☐ = η τελευταία στάση που κάνει ένα μεταφορικό μέσο

5. Αναλύω σύνθετες λέξεις

Συμπλήρωσε τον πίνακα.

λέξη	α' συνθετικό	β' συνθετικό	σημασία
οδοστρώμα			
έξοδος			
άνοδος			
οδοκαθαριστής			
οδοποιία			

ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ

6. Δημιουργώ

Γράψε σύντομες οδηγίες προσανατολισμού για να πάει ένας φίλος σου από το σχολείο στην πλατεία της γειτονιάς σου. Χρησιμοποίησε λέξεις όπως: ευθεία, δεξιά, αριστερά, μετά, δίπλα, απέναντι.

ΞΕΡΕΙΣ ΟΤΙ;

Το υπόμνημα είναι το κλειδί του χάρτη!
Μας εξηγεί τι σημαίνει κάθε χρώμα και
κάθε σύμβολο.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Γιατί είναι χρήσιμο να υπάρχουν χάρτες
και σωστές οδηγίες στις πόλεις;

